

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

๑. พระพวกนั้นถามกันและกันว่า ท่านผู้มีอายุ โรคอะไรบวกรท่านหรือ โรคอะไรบวกร ท่านหรือ แล้วพากันพูดว่า โรคจามรบวกรผม โรคโอรบวกรผม ดังนี้เป็นต้น แล้วได้พูดว่า ท่านผู้มีอายุ วันนี้ ผมได้เห็นผีหัวขาด ณ ที่สุดที่จิงกรม ผมได้เห็นร่างผี ณ ที่พักกลางคืน ผมได้ยินเสียงอมมนุษย์ ณ ที่พักกลางวัน สถานที่นี้สมควรที่พวกเราจะละเว้นเสียเถิด ณ สถานที่นี้ พวกเราไม่มีความสุข พวกเราจักพากันไปเฝ้าพระบรมศาสดา ฯ พระพวกนั้นพากันออก (จากป่านั้น) ไปเฝ้าพระบรมศาสดา ตามลำดับ ถวายบังคมแล้ว นั่ง ณ ที่สมควรส่วนข้างหนึ่ง ฯ ลำดับนั้น พระบรมศาสดาตรัสกะพระพวกนั้นว่า ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจักไม่สามารถอยู่ ณ ที่นั้นหรือ ฯ อย่างนั้น พระพุทธเจ้าข้า อารมณ์นำหวาดเสียวทั้งหลายแบบนั้น ย่อมปรากฏแก่พวกข้าพระพุทธเจ้าผู้อยู่ ณ สถานที่นั้น เพราะเหตุนั้น จึงมีความไม่มีความสุขแบบนั้น เพราะเหตุนั้น พวกข้าพระพุทธเจ้าจึงพากันคิดว่า สถานที่นี้สมควรจะละเว้นเสีย ดังนี้แล้วจึงละทิ้งสถานที่นั้น พากันมาเฝ้าพระองค์ ฯ ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอสมควรไป (อยู่) ณ สถานที่นั้นแหละ ฯ พวกข้าพระพุทธเจ้าไม่อาจพระพุทธเจ้าข้า ฯ ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่ได้เอาอาวุธไปด้วย บัดนี้ พวกเธอจงเอาอาวุธไปเถิด ฯ อาวุธชนิดไหน พระพุทธเจ้าข้า ฯ พระบรมศาสดาตรัสว่า เราจักให้อาวุธแก่พวกเธอ พวกเธอจงเอาอาวุธที่เราให้ไปเถิด ดังนี้ แล้วตรัสเมตตสุตรทั้งสิ้นว่า

สิกขา ๓ หมวดใด อันท่านผู้บรรลุสันตบพิงทำ สิกขา ๓
 หมวดนั้น อันผู้ฉลาดในประโยชน์พิงทำ ผู้ฉลาดในประ
 โยชน์ พึงเป็นผู้องอาจ เป็นผู้ตรง เป็นผู้ซื่อตรง เป็นผู้ว่า
 ง่าย เป็นผู้อ่อนโยน เป็นผู้ไม่ทะนงตัว ดังนี้เป็นต้น

แล้วตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอพึงสาธยายเมตตสูตรนี้ ตั้งแต่ไพโรสณฑ์
ภายนอกวิหารเข้าไปภายใน วิหารเถิด ดังนี้ แล้วทรงส่งไปแล้ว ฯ

๒. ในวันนั้น นางมัลลิกาเทวีได้นิมนต์พระอัครสาวกทั้ง ๒ พร้อมกับพระ
๕๐๐ รูป ฯ ครั้นถึงเวลาเช้านั้นเอง พวกคนได้นำหนังสือมาให้นางความว่า พวกโจรตัด
ศีรษะสามีพร้อมกับลูกทั้งหลายของท่าน ดังนี้ เป็นต้น ฯ นางรู้เรื่องนั้นแล้ว ก็ไม่บอกใคร ๆ
เก็บหนังสือไว้ในปก อังคาสพระภิกษุสงฆ์เรื่อยไป ฯ ต่อมาพวกสาวใช้ของนางถวาย
ภัตตาหารแก่พวกพระแล้ว กำลังนำถาดเนยใสมา ทำถาดแตกข้างหน้าของพระเถระทั้ง
หลาย ฯ พระธรรมเสนาบดี (สารีบุตร) กล่าวว่า ของมีการแตกเป็นธรรมดา แตกไปแล้ว
ใคร ๆ ไม่ควรคิด ฯ นางมัลลิกานั้น จึงนำหนังสือออกมาจากปก กราบเรียนว่า พวกคน
นำหนังสือนี้มาให้แก่ดิฉันความว่า พวกโจรตัดศีรษะบิดาพร้อมกับลูก ๓๒ คน ดังนี้
เป็นต้น ดิฉันแม่ได้สดับเรื่องนี้แล้ว ก็ได้คิด (อะไร) เมื่อถาดเนยใสแตก ดิฉันจักคิด
ไปทำไมเล่า พระคุณเจ้าข้า ฯ พระธรรมเสนาบดีกล่าวถ้อยคำว่า

ชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย ในโลกนี้ ไม่มีนิमित ใคร ๆ ก็รู้ไม่ได้
ทั้งผีเดเคื่อง ทั้งเล็กน้อย และชีวิตนั้น ก็ประกอบด้วยทุกข์
ดังนี้ เป็นต้น แสดงธรรมแล้ว ลุกจากที่นั่งได้ไปวิหารแล้ว ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที.

อาทรนุติโย เถรานํ ปุโรโต จาฐิ ภินทิสฺสุ ฯ ฅมฺมเสนาปติ ฅาทนฅมฺมํ ภินนํ น
 จินฺตเตตพฺพนฺติ อาท ฯ สา อุจฺจงคโตะ ปณฺณํ นีหริตฺวา ทฺวตฺตีสาย ปุตฺเตหิ สทฺธิ
 ปิตุ สีสํ จินฺทนฺตฺติ เม อิมํ ปณฺณํ อาหริสฺสุ, อหํ อิทํ สุตฺวาปิ น จินฺตีสฺสิ, สปปิจา-
 ฎฺฐิยา ภินฺนาย กิ จินฺตเสสฺสามิ ฆนฺตเตติ อาท ฯ ฅมฺมเสนาปติ

อนิมิตฺตมนญฺญาตํ มจฺจานํ อิท ฐีวิทํ

กสิรญฺจ ปริตฺตญฺจ ตญฺจ ทฺกฺเขน สํยฺตตฺนฺติ

อาทินิ วตฺวา ฅมฺมํ เทเสตฺวา อฏฺฐจายาสนา วิหารํ อคฺมาสิ ฯ (ฅมฺมปทฺฏจกถา
 ย ตติโย ภาโค/หน้า ๑๘ - ๑๙)